

TBMM

SAYI : 8

AYLIK BÜLTEN

NİSAN - 1991

71. Yılı coşkuyla kutladık

TBMM'nin 71. Açılış Yıldönümü 22-28 Nisan tarihleri arasında düzenlenen Millî Egemenlik Haftası ile kutlandı. TBMM Başkanı Kaya Erdem'in Kütahya'da yaptığı açış konuşması ile başlayan kutlamalar yurt çapında çeşitli etkinliklerle sürdü. TBMM Genel Kurulu 23 Nisan günü özel gündemle toplandı. Yabancı parlamenter ve basın mensuplarının da izlediği toplantıda, TBMM Başkanı, Başbakan, parti liderleri ve bir yabancı parlamenter millî egemenlik ve TBMM'yi konu alan birer konuşma yaptılar. 23-24 Nisan'da ise TBMM önünde ses ve ışık gösterisi yapıldı.

TBMM'nin 71. Açılış Yıldönümünü Coşku İçinde Kutladık

EGEMENLİK
KAYITSIZ
ŞARTSIZ
MİLLETİNDİR.

K. Atatürk

23 NİSAN GÜNÜ

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 71. Açılış Yıldönümü 22-28 Nisan tarihleri arasında düzenlenen Millî Egemenlik Haftası ile kutlandı. TBMM'nin açıldığı gün olan ve Çocuk Bayramı olarak da kutlanan 23 Nisan günü tüm yurttaki coşkulu törenler yapılırken, TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu'nca düzenlenen etkinlikler hafta boyunca devam etti.

Millî Egemenlik Haftası bu yıl Kütahya'da düzenlenen VII. Millî Egemenlik Sempozyumu ile başladı. 22 Nisan günü Kütahya'da yaptığı açılış konuşmasından sonra Ankara'ya dönen TBMM Başkanı Kaya Erdem aynı gün TBMM'de, 71. Yıl dolayısıyla davet edilen yabancı parlamenter ve basın mensuplarını kabul etti. Konuk parlamenter ve basın mensupları hafta boyunca Cumhurbaşkanı Turgut Özal, TBMM Başkanvekili ve TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı Halim Aras, Başbakan Yıldırım Akbulut, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ve DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel tarafından da kabul edildiler. Yabancı parlamenter ve basın mensupları Türkiye'de bulundukları süre içinde tarihi ve turistik yerleri gezme olanağı da buldular.

23 Nisan günü ilk tören TBMM'deki Atatürk anıtında yapıldı. Anıtkabir'deki törenden sonra ise Birinci Meclis binasında bir anma töreni düzenlendi. TBMM Başkanı Kaya Erdem'in bir konuşma yaptığı törende Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Müzesi gezildi ve folklor gösterisi yapıldı. Aynı gün TBMM Başkanı Kaya Erdem TBMM tören salonunda kutlamaları kabul etti, akşam ise resmi kabul verdi. 23 Nisan günü TBMM Genel Kurulu da özel gündemli bir toplantı yaptı.

FİLM GÖSTERİLERİ

Millî Egemenlik Haftası boyunca "Amasya'da Yaşanan Tarih", "Erzurum'dan Gelen Ses", "Sivas Bayraklaşırken" ve "Millî İrade İçin" adlı filmler televizyonun birinci programından yayınlandı.

23 ve 24 Nisan günleri ise TBMM önünde ses ve ışık gösterileri yapıldı.

TBMM'nin 71. açılış yıldönümü kutlama programı çerçevesinde hazırlanan bilimsel toplantılar, kültürel ve sanatsal faaliyetler yıl boyunca da devam edecek.

VII. MİLLÎ EGEMENLİK SEMPOZYUMU KÜTAHYA'DA YAPILDI

Millî Egemenlik Haftası 23 Nisan günü Kütahya'da düzenlenen VII. Millî Egemenlik Sempozyumu ve TBMM Başkanı Kaya Erdem'in açılış konuşmasıyla başladı. "Millî Mücadelede Büyük Zafer ve Millî Egemenlik" konulu sempozyumun sunuş konuşmalarını Kütahya Valisi Erdoğan Atasay ile Kütahya Milletvekili, TBMM İdare Amiri ve TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu üyesi Mustafa Uğur Ener yaptılar. Konuşmasında Kütahya'nın Millî Mücadeledeki tarihi önemine değinen Kütahya Valisi Erdoğan Atasay, millî egemenlik konusunda şunları söyledi :

"Millet egemenliği her Türkün yüreğinde sarsılmaz ve bölünmez bir inançla perçinleşerek çağdaş topluma, çağdaş devlete yakışan yönetim olmuştur. Atatürk'ün, devlet anlayışında en önemli ana ilke olarak kabul ettiği husus millî egemenliktir. Ülke bütünlüğü ve millî bağımsızlığımız için, millî güçlerin etken, millî iradenin egemen olması esastır. Hürriyetin de, eşitliğin de, adaletin de dayanak noktası, Büyük Atatürk'ün yine birçok defalar ifade ettiği gibi millî egemenliktir. Atatürk'ün 'Yurtta barış, dünyada barış' ilkesi temeline dayanan Uluslararası Çocuk Şenliği evrensel bir boyut kazanarak zenginleşmekte ve milletimize büyük bir gurur kazandırmaktadır. Bu anlayışla, ileri demokratik devlet ve toplum düzenlerinde yerleşmiş olan hoşgörü, uzlaşma, diyalog gibi demokrasi kültürünü oluşturan geleneklerin ülkemizde de yerleşerek yeni umutlar, yeni hedeflerle hızla gelişen dünyamızda saygın yerimizi ve mutluluğumuzu ebedi kılmak çabamız olmalıdır."

ENER'İN KONUŞMASI

TBMM İdare Amiri ve Kütahya Milletvekili Mustafa Uğur Ener de konuşmasına sempozyumun Kütahya'da yapılmasından duyduğu memnuniyeti dile getirerek başladı ve millî mücadelede Türk milletinin belki de dünyada hiçbir millete nasip olmayan büyük bir başarı gösterdiğini anlattı. Ener

şöyle konuştu :

"Türk Milleti bu savaşı verirken, bir yandan da demokrasi kavramını ülkemize yerleştirmeye çalışmıştır. Bu millet, o günlerden bu günlere geleerek Atatürk'ün çizdiği millî sınırlar içerisinde hem demokrasiyi pekiştirmiş, hem de çağdaş ve müreffeh bir ülke olmak yolunda gerçekten büyük adımlar atmıştır. Güzel şehrimiz Kütahya da Türkiye'nin düşman işgalinden kurtuluşuna, dolayısıyla Türk demokrasininin yerleşmesine önderlik eden en önemli şehirlerin belki de başında gelmektedir. İşgalci güçler Türkiye'yi dünya tarihinden ve haritasından silmenin İstanbul'u almakla bitmeyeceğini, asıl hedefin Ankara ve Ankara'da yeşermeye başlayan demokrasi çınarının yok edilmesi olduğunu fark etmişlerdir. İşte bu nedenle, başta Yunanlılar olmak üzere Ankara üzerine yürüyerek büyük Türk Milletinin bu büyük çınarının köklerini kazıyabileceklerini sanmışlardı; ama bunu yapamayacaklarını, çünkü bu çınarın kökünün bütün Anadolu olduğunu anlayamamışlar, büyük bir yanılgıya düşmüşlerdi. Nitekim, bu gerçek özellikle Kütahyamızda kafalarına dank etmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1985 yılında Ankara'da başlattığı, daha sonra Türk millî egemenliğinin önemli merkezlerinde; Samsun'da, Amasya'da, Erzurum ve Sivas'ta devam ettirdiği millî egemenlik haftası kutlamalarının bu yıl da güzel Kütahya'mızda başlamasından kıvanç duyuyor, gururlanıyoruz."

Ener, konuşmasında, Kütahya'da Dumlupınar Üniversitesi kurulmasını da istedi.

ERDEM'İN AÇIŞ KONUŞMASI

Sunuş konuşmalarından sonra TBMM Başkanı Kaya Erdem, Millî Egemenlik Haftası'nın ve sempozyumun açış konuşmasını yaptı. Erdem konuşmasında özetle şu görüşleri dile getirdi :

"Büyük Önder Atatürk, millî kurtuluşumuzu sadece ve yalnız milletin kendi kararı, azmi ve çabası ile ger-

çekleşebileceğini daha en umutsuz sayılan günlerde görmüştür. O, 1919 yılı başından beri çelik bir irade, eşsiz bir sabır, inanılmaz bir toparlama gücü ile, aklın alamayacağı kadar çabuk bir biçimde Türk Parlamentosu'nu; yani Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni kurdu ve ancak ondan sonradır ki idealist, yurtsever vatandaşlarımızın kurtuluş çabaları verimli bir yola girdi. Atatürk, ordu ve halk üzerindeki üstün sevgi ve otoritesine dayanarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni kurmadan Büyük Zaferi kazanabilir miydi? Türkiye bugün bütün eksikliklerine rağmen güçlü ve sağlam bir ülke durumuna gelebilir miydi? Sanmıyorum. Atatürk'ün en büyük yanı millet egemenliği ilkesini kabul ettirmesi ve bunun uygulanmasını kiskançlıkla sağlamasıdır.

Bugün de dünyada Atatürk büyük bir lider olarak anılıyorsa ve XX. yüzyıl içinde kayıp giden geçici yıldızlardan kesinlikle ayrılıyorsa, inanınız bunun en büyük sebebi millet egemenliği ilkesine olan inanç ve sevgisindendir. Bugün Asya'da demokrasi ile yönetilen üç ülkeden biri Türkiye'dir. Bu düzeye gelebilmemiz millî egemenlik ilkesine olan sarsılmaz inancımızdandır. Bu inancımızın somutlaşmış simgesi de Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi millî egemenliğin temsil edildiği yegane kurum ve ebediyen millî sınırlarımız içinde bu egemenliğin temsil edildi-

ği yegane müessese olarak kalacaktır. Yüce Meclisimiz her sıkıntının, her sorunun kesin olarak çözülebileceği en yüksek ve tek makamdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün yetmiş yıla ulaşan şerefli geçmişi içinde, yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin temel siyasal organını oluşturmuştur. 1946 yılında çok partili demokratik hayata geçilmesinden sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi, demokratik gelişmelerimizde büyük ve yapıcı bir rol oynamıştır. Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet yapısı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin temel konumuna ilişkin olarak söylediği ve bugün de geçerliliğini aynen koruyan şu sözleri çok dikkate değerdir;

'Memleketin mukadderatında yegane selahiyet ve kudret sahibi olan Büyük Millet Meclisi, bu memleketin düzeni için, iç ve dış emniyet ve masuniyeti için en büyük teminatıdır. Büyük millî dertler şimdiye kadar ancak Büyük Millet Meclisi'nde şifa buldu, gelecekte de yalnız orada kesin tedbirlerini bulabilecektir. Türk Milletinin sevgi ve bağlılığı daima Büyük Millet Meclisi'ne yöneldi ve daima oraya yönelcektir.' "

SEMPOZYUM

Konuşmaların tamamlanmasından sonra, Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen'in oturma başkanlığı yaptığı "Millî Mücadelede Büyük Zafer ve Millî Egemenlik"

konulu sempozyum başladı.

Sempozyumda ilk sözü alan Prof. Dr. Ahmet Mumcu "Millî Egemenlik İlkesi" ni konu alan konuşmasında, önce millî egemenlik ilkesinin tarihi gelişimi ve bu konuda ileri sürülen çeşitli görüşler hakkında bilgi verdi. Sözlerini "halk" ve "millet" kavramı arasındaki farkı anlatarak sürdüren Prof. Dr. Mumcu, şöyle konuştu :

"Millet egemenliği, halk egemenliği ilkesinden farklıdır. Çünkü millet bir bütündür, manevî bir varlıktır; halk gibi tek tek sayılmaz, niteliği her gün değişmez. Millet, bir toplumun geçmişten gelen duyguları, düşünceleri ile bugünkü yaşayış biçiminden, ortak duygularından oluşan ve ileriye doğru bu duygularla birlikte yürüyüp giden manevî bir varlıktır, belirlen bir varlıktır.

Millî egemenlik ilkesini kabul ederseniz, seçtiğiniz temsilciler, kendilerini seçen kimselerin değil, bütün milletin temsilcisidirler ve o yüzden onları seçen kimseler de canları istediği vakit temsilcilerini azledemezler. Bunu kim yapar? Yine bir bütün olarak millet yapar, belli seçim sıraları geldiği vakit.

Görüyoruz ki, millet egemenliği ile halk egemenliği arasında önemli bir fark vardır ve ne yazık ki biz de her iki kavram arasındaki bu incelik bilmiyor. Bizde, özellikle siyasal iktidarlar, çok partili demokratik hayata geçtikten sonra şöyle demişlerdir : "Çoğunluğu ele geçirirsek biz millî irade-

nin sahibiyiz." Bu, millet egemenliği ilkesi ile bağdaşmayan ve milletin varlığını inkar eden, halk egemenliğine doğru giden bir görüştür. Halk egemenliğinde çoğunluk hangi vatandaşların tarafındaysa, -çünkü prensipte halk kendisini doğrudan doğruya yönetiyor- şüphesiz çoğunluğun dediği olacaktır. Ama, millet egemenliğinde, egemenliğe sahip olanlar belli bir zümrenin, belli bir grubun, belli bir kimsenin değil, bütün milletin temsilcileri olduğu için, tesadüfen bir seçim sonunda çoğunluğu eline geçiren siyasal parti millet iradesinin sahibi değildir. Belki, milleti yönetmek için bir süre kendisi yetkili kılınmıştır, hepsi bu. Bizim demokrasi anlayışımızdaki, bu çarpıklık yavaş yavaş düzelme yoluna girdi. Çünkü, çoğunluğu elinde tutan siyasal bir grup, ben milletin sahibiyim, millet iradesinin sahibiyim dediği takdirde, geriye kalan milleti inkar ettiği gibi, millet kavramına ters düşen bir tutum içine girmektedir. Biraz önce de söylediğim gibi, millet bölünmez bir bütündür. Bir vücut gibi, nasıl ki bir vücudu ortadan kestiğiniz zaman iki taraf da yaşayamazsa, millet iradesini de bölemezsiniz. Öyleyse bugünkü modern demokrasilerdeki millî irade ilkesi bize çok önemli güvenceler getirmektedir. Onlardan biri çoğunluğun azınlığa olan baskısının yok edilmesidir.

İkincisi, daha önemlisi, milletvekillerinin azledilme korkusu olmadan belli bir süre rahat rahat ça-

lışabilmeleridir; çünkü millet için çalışıyorlar, belli kişiler için çalışmıyorlar. Belki belli ideallere sahip, belli idealleri gerçekleştirmek için çalışıyorlar, ama bunun arkasında yatan motif, doğrudan doğruya milletin bütününe hizmet götürmesidir."

Mumcu'dan sonra söz alan ve "Büyük Zafer ve TBMM" konulu bir tebliğ sunan Doç. Dr. İhsan Güneş ise Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin "ulusal" bir meclis olduğunu, daha önceki meclislerde bu özelliğin görülmediğini, genç ve idealist milletvekillerinden oluşan ilk Meclis'in, ülke ve ulus çıkarlarını her şeyin üstünde tuttuğunu, denetime büyük önem verdiğini ve ülkede yaşayan tüm grupları temsil eden bir yapıya sahip olduğunu anlattı. Güneş, ilk Meclisin yaptığı çalışmalar ve Atatürk'ün bu Meclis'le birlikte sürdürdüğü mücadele hakkında bilgi verdi.

"Büyük Zaferin Dış Siyaset Açısından Sonuçları ve Millî Egemenlik İlkesine Etkisi" konulu bir konuşma yapan Yrd. Doç. Dr. Halime Doğru'dan sonra söz alan Yrd. Doç. Dr. Meral Aşıkoğlu da "Kurtuluş mücadelesinin Malî Kaynaklarının Nereden Sağlandığı" konusunda bir tebliğ sundu.

GENEL KURUL'DA ÖZEL GÜNDEM

TBMM Genel Kurulu 23 Nisan günü saat 14.30'da özel gündemli bir toplantı yaptı. İstiklâl Marşı ile başlayan toplantıda TBMM Başkanı Kaya Erdem, ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Yıldırım Akbulut, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve konuk yabancı parlamenterler adına Macaristan Sosyal Güvenlik Bakanı Yardımcısı Dr. Andras Kelemen birer konuşma yaptılar.

TBMM BAŞKANI ERDEM

Genel Kuruldaki konuşmasında, Atatürk'ün, güçlü devletlerin mandasını talep edenlere, (Beyler, bu vaziyet karşısında bir tek karar vardır. O da millî egemenliğe dayanan, kayıtsız,

şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak... Esas olan Türk Milletinin hay-siyeti ve şerefli bir millet olarak yaşa-masıdır. Bu esas ancak bağımsızlığa sahip olunarak sağlanabilir. Ne kadar zengin ve müreffeh olursa olsun ba-ğımsızlığından mahrum bir millet, uy-garlık aleminde uşak olmak mevkiin-den yüksek bir muameleye layık görül-mez.) diye seslendiğini hatırlatarak başlayan **TBMM Başkanı Kaya Erdem** şunları söyledi :

yi, her türlü tehdit ve tehlikeye karşı titizlikle ve yüksek bir görev bilinci ile korumak zorundayız." dedi. Kaya Erdem konuşmasında milletvekillerine şöyle seslendi :

"Değerli Milletvekilleri,

Ortadoğu'da meydana gelen olaylar, tek adam olma ihtirası peşi-ne takılan bir halkın başına gelen fe-laketin yarattığı yıkıntıyı gözler önü-ne sermiştir. Bu nedenle ülkemizde-ki demokrasiye ve onun erdemine sa-hip çıkalım. Demokratik kurumların ve ahlakın, yönetimin bütün kademe-lerine yerleşmesi için çalışalım. Siya-si hayatı çağa uygun olmayan ihtiras-ları körüklemenin bir aracı olarak kul-lanmaktan şiddetle kaçınalım.

Bu olay, bize çağdaş bilginin meydana getirdiği teknolojinin ya-rattığı gücün boyutunu göstermiş-tir. Çağımız, bir bilgi çağıdır. Çağ-daş bilgi öğretecek ve ona katkıda bulunacak bir eğitim sistemi yarat-mak ekonomimizin üretme gücü-nün bu bilgi ile donanmasını sağla-mak, siyasi hayatımızın en anlamlı ihtirası olmalıdır.

Kurtuluş savaşını kazanan ve cumhuriyeti kurmayı başaran güç, milleti geriye değil ileriye götürmek istediği için başarılı olmuştur. İnsan hak ve sevgisini kısıtlayıcı değil yü-celtici olduğu için başarılı olmuştur. İnsan özgürlüğünü reddedici değil, hareketin temel noktası kıldığı için başarılı olmuştur. Bizler, bu anlayış-la kurulan bir cumhuriyetin yurttaş-ları olarak yanlışa ve yanılığa pi-rim vermekten kaçınmalıyız.

Milletvekili olarak çocuklarımı-za demokrasiyi sevdirecek örnek davranışlar sergilemeliyiz. İnsanla-rın özgürce düşüncelerini ifade et-melerinin, özgürce tartışmalarının, iyi niyetli ve uzlaşıcı olmalarının er-demini çocuklarımıza tanıtmak, be-nimsetmek ve sevdirmek zorunda-yız. Özgür düşüncenin varolmadı-ğı yerde bilim üretilemez.

Demokratik düzenin hayatiye-ti için temel unsurların başında ka-muoyu gelmektedir. Çağdaş anlam-da demokratik hayatın varlığı bilgi

"İşte milli egemenlik anlayışının temelinde yatan bu bağımsızlık fikri, Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi'nin güvencesi altında ayakta tutulmaktadır.

Değerli Milletvekilleri,

Bağımsızlığın teminatı, milletin elindeki güçtür. Bağımsızlığın simge-si olan bu güç, sizler tarafından tem-sil edilmektedir. Elinizde bulunan bu iradi gücün değerini bilin, yetkilerini-ze hassasiyetle ve kıskançlıkla sahip çıkın. Demokratik, laik anlayış ve Atatürk ilke ve inkılapları doğrultu-sunda, demokrasiyi korumak ve ge-liştirmek için gerekli ve doğru karar-ları cesaretle almak yolunda yetkile-rinizi bizzat ve tam olarak kullanın. Unutmayalım ki bizim için iyi olan, demokrasi için her zaman iyi olmaya-bilir. Milletvekillerinin temel görevi ise her şartta sahip olunan demokra-siyi korumak ve kollamak olmalıdır. Bu hassasiyeti bütün milletvekiller-i-mizin göstermekten kaçınmayacağı-na inanıyorum.

Cumhuriyet felsefesi ile şekille-nen Cumhuriyet Meclisi daima mille-tin kendine olan güveninin bir simgesi olmuştur. Bu güven duygusunun ze-delenmesine izin vermeyiniz. Bu ne-denle, Meclis'in kendi iradesinin esas olduğunu her fırsatta vatandaşa gös-teriniz. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin itibarının korunması, meclis ha-kimiyetinin vatandaş nezdinde kabul görmesi için demokratik denetim me-kanizmalarının çalıştırılması şarttır. Yürütme organı ancak güçlü bir par-lamentoya dayandığı ve ondan destek aldığı takdirde güçlü bir hükümet ola-bilir. Parlamento nasıl güçlü olabilir? Parlamento kanun yapma ve yürütme-

yi denetleme gibi iki temel işlevini yüksek bir sorumluluk duygusu ve görev bilinci içinde yerine getirdiği öl-çüde güçlüdür. Milletvekilleri başta olmak üzere , hükümet ve devlet yet-kili makamları meclisin saygınlığını ve etkinliğini titizlikle korumak konu-sunda gösterdikleri müspet davranış-lar ölçüsünde parlamento güçlüdür. İnsan hak ve özgürlüklerine sahip çı-kan, bu hakları geliştirecek her türlü tedbiri alan ve aldırılan meclis güçlü-dür. Hukukun üstünlüğüne ve yargı bağımsızlığına sahip çıkan ve hukuk devletini koruyan parlamento güçlüdür.

Kamu hayatını ilgilendiren mese-lelere parlamentonun bir çözüm üre-teceği inancı vatandaşta yer ettiği za-man meclisler güçlüdür. Güçlü mec-lisin güçlü demokrasi ile eş anlamlı olduğunu da hiç bir zaman hafızala-rımızdan çıkarmayalım."

Atatürk'ün "en büyük eserim" di-ye nitelendirdiği Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Türk Milletinin en müşgül anlarda kendisinden çözüm beklediği ve her zaman demokrasinin güvence-si olarak gördüğü saygın ve yüce bir makam olduğunu vurgulayan TBMM Başkanı Erdem, birbiriyle yakından il-gili millî egemenlik ve laiklik ilkelerinin Türkiye Cumhuriyeti'nin temel direk-le-rini oluşturduğunu söyledi. Türkiye Cumhuriyeti'nin sadece saltanatın kal-dırılması anlamında bir cumhuriyet ol-mayıp, millî egemenlik temeline daya-nan demokratik, laik bir cumhuriyet ol-duğunu kaydeden Erdem, "Cumhuri-yetimizin özünü oluşturan bu iki ilke-

ve düşüncenin kamuoyunda eksiksiz bir şekilde serbestçe dolaşmasının sağlanmasına bağlıdır. Bu nedenle, demokrasiyi temsil eden kurumların ve bu kurumların temsilcisi olan kişilerin düşünce ve kanaatlarını kamuoyuna açıklaması son derece demokratik bir tavidir. Böylelikle başlayacak tartışma ortamı demokratik platformu oluşturur. Bundan alınacak olanlar sadece ve sadece demokrasi ile bağdaşmayan düşünceleri benimsemiş olanlardır. Bu gibi davranışların kamuoyu önünde mahkum edilmesinin, halkın parlamentoya olan güvenini artıracığına inanıyorum. Kamuoyuna bu gibi düşüncelerin açıkça belirtilmesi hiç kimsede bir küskünlük yaratmamalıdır. Aksine bu gibi demokratik tavırlar teşvik edilmeli, ortaya konan görüşler dikkate alınmalıdır."

BAŞBAKAN AKBULUT

ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Yıldırım Akbulut da konuşmasında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Atatürk ve arkadaşlarının 'Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir' şeklindeki emanetini 71 yıldır büyük bir özenle koruduğunu, Yüce Meclis'in her dönem bu ilkedен aldığı inançla demokrasinin boyutlarının çağdaş ve örnek bir nitelik alması yönünde yoğun çabalar sarfettiğini söyledi. Akbulut şöyle konuştu :

"Bu çabaların en son ve önemli örneği, daha geçenlerde bu yüce çatı altında gerçekleştirdiğimiz yasal düzenlemelerdir. Bu yasal düzenlemelerle Türkiye'de "düşünceyi açıklama" suç olmaktan çıkmıştır. İnsanlarımızın serbestçe düşünmesini, düşündüklerini serbestçe yazmasını, çizmesini, özetle hür hareket etmesini amaçlayan bu düzenlemeler ile Türkiye'de yıllardır tartışması yapılan Ceza Kanunu'nun 141, 142 ve 163'üncü maddeleri kaldırılmıştır.

Aynı düzenlemeyle yüzyıllardır kendi yöresinde, kendi dilini kullanan vatandaşlarımıza, bu dillerini rahatça, hiçbir yasaklamaya ve soruşturmaya uğramadan kullanmaları imkânı getirilmiştir.

Cezaevlerinde çeşitli suçlardan tutuklu veya hükümlü olarak bulunan onbinlerce kişiyi, daha 3-4 gün önce kutladığımız Ramazan Bayramı'nda "şartlı tahliye" ile serbest bırakarak, evlerine - ailelerine kavuşturmamız da, bu kanun çerçevesinde gerçekleştirdiğimiz önemli bir çalışmadır.

Verdiğim bu örneklerle, Türkiye'nin demokratikleşme sürecinde gerçekleştirdiği ve "hür düşünce"nin, "insan haklarına saygı"nın yerleştirilmesine yönelik bu çalışmalara, yenilerinin de ekleneceği tabiidir."

Konuşmasında Türkiye'nin insan hakları alanında yaptığı çalışmaları ve kaydettiği aşamaları da anlatan Akbulut, sözlerinin sonunda Kuzey Irak'ta yaşanmakta olan soruna değindi. Akbulut şöyle dedi :

"Türkiye, bölge ve dünyamız zor günler yaşıyor. Irak yönetimi tarafından zorunlu göçe tabi tutulan yüzbinlerin dramını, güneydoğudaki sınırlarımızda en yakından ve somut olarak biz yaşıyoruz. Türkiye'nin, ölümden kaçan insanları doyurup, barınmalarını sağlarken, hastaları tedavi edip, yaralarını sararken gerek Birleşmiş Milletler, gerek batılı ülkeler nezdinde yaptığı teşebbüslerle uluslararası desteğin acı ve ıstırapla kıvranan bu insanlara ulaşması yolunda önemli mesafeler katettiği bilinmektedir.

Bütün bunların yeterli olmadığını, olmaması gerektiğini söylüyor, bu kürsüden bütün devletleri bu insanlık trajedisini sona erdirmeye, bu günün özelliği dolayısıyla çocuklara sahip çıkmaya çağırıyorum.

Saddam'ın silahından kaçırılan sınırlarımızdaki bu çocuklar, büyük şenliklerle kutladığımız 23 Nisan Çocuk Bayramı'na katılabilir, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen yaşlıları ve Türk çocuklarıyla büyük bir sevinci paylaşabilirlerdi.

Hatta, burada oluşacak sevgi ve dostluk bağlarını, barışçı duyguları ülkelerine yansıtabilirlerdi. Ne yazık ki olmadı."

SHP GENEL BAŞKANI İNÖNÜ

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, 71 yıl önce Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nin toplanmasıyla egemenlik hakkının padişahın alınıp ulusun gerçek temsilcilerine verildiğini söyledi. Bu siyasal devrimin çok partili parlamenter demokrasiye varmanın yollarını açtığını belirten İnönü, bir demokrasinin gelişmişlik derecesini ise çağımızda, ulusu meydana getiren her bireyin temel insan haklarına gösterilen saygının belirlediğini anlattı. Son genel seçimlerden bu yana, ulusal egemenliğin Meclis'te temsili açısından son derece sakıncalı bir durum yaşandığını söyleyen Erdal İnönü, "Seçmen çoğunluğuna dayanmayan bir iktidar partisinin ülkeyi yönetmeye çalışmasının sınırlarını yaşıyoruz. Bir daha bu dengeyi izlen vermeyecek bir seçim yasağı bir an önce kabul edilmeli" dedi.

Konuşmasına hukuk devleti konusundaki görüşlerini açıklayarak devam eden İnönü şunları söyledi :

"Kimse, sıfatı, makamı ne olursa olsun, anayasada gösterilmemiş bir yetki kullanmaması, bütün vatandaşların, ırk, dil, din, mezhep ve cinsiyet farklılıklarına bakılmaksızın eşit yasal haklara sahip olması, kimseye lehte veya aleyhte ayrıcalıklı işlem yapılmaması, yargı kararı olmadan kimseye bir suç ve ceza yüklenmemesi, düşünce özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü, basın özgürlüğü, haberleşme özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma özgürlüğü gibi temel özgürlüklerin güvence altında olması, hukuk devletinin hiçbir meclis

çoğunluğu tarafından gözdürüldü edilemeyecek, tersine karar alınamayacak kurallarıdır.

Bu temel nitelikler açısından bugünkü demokrasimiz ne durumdadır. Yazık ki, birinci Büyük Millet Meclisi'nin açılışından 71 yıl sonra, serbest seçimlerle iktidarın ilk defa değişmesinden 41 yıl sonra demokratik düzenimizin hâlâ halkın özlediği düzeye erişemediğini söylemek zorundayız. Gerçi bu yıl 23 Nisan'a girerken, yıllardır eleştirdiğimiz düşünce özgürlüğünü kısıtlayan, ana dilde konuşmayı yasaklayan yasa hükümlerinin nihayet kaldırılmış olması, demokrasiyi iyileştirmek doğrultusunda atılmış bir adımdır ve bu maddelerin kaldırılması önerilerini herkesten önce Meclise getirmiş bir parti olarak şimdi en büyük kıvancı duyuyoruz. Ama bu adımlar atılırken getirilen yeni kısıtlamalar bir yana, 1980 müdahalesinin getirdiği demokratik kusurların, engellerin hemen hepsi olduğu gibi karşımızda duruyor. 1982 Anayasasının yasa, yürütme ve yargı erkleri arasındaki dengeyi, yürütme lehine aşırı derecede bozan düzenlemeleri, 9 yıllık uygulama sonunda ülkemize tam bir kişisel yönetim getirmiştir. Anayasada bile bulunmayan yürütme yetkilerini pervasızca kullanan, hukuk devleti kurallarını hiçe sayan bu keyfi kişisel yönetime karşı tek çare yeni genel seçimdir. Kesin inancımız odur ki, bir defa daha ulusal irade seçimde kendini göstere-

cek ve demokratik, laik hukuk devleti kurallarına uygun bir anayasayı yaptırmak ve dürüstçe uygulamak yolunu bulacaktır. 71 yıl önce inanılmaz engellere karşı iradesinin üstünlüğünü bütün dünyaya kabul ettirmiş olan ulusumuz, bugün karşılaştığımız aldatıcı bir demokratik görünüm içindeki kişisel yönetim tehlikesini de demokratik süreç içinde elbet aşacaktır."

Çocuk Bayramı olarak kutlanan 23 Nisan'ın Birleşmiş Milletler'in onayıyla bütün dünya çocukları için bayram günü ilan edilmesini de isteyen Erdal İnönü, "iyi bir rastlantı ile 22 Nisan'ın Dünya Günü olarak kabul edilmesinden sonra, bunun ertesi günü de çocukların günü saymak çok anlamlı bir davranış olacaktır." dedi.

DYP GENEL BAŞKANI DEMİREL

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de konuşmasında millî egemenlik, Körfez savaşı, çevre sorunları ve çocuk haklarına değindi. "Milletimizin Meclisi olan ve bir kurtuluş savaşını yönlendirmiş başarıya ulaştırmış ve cumhuriyete vücut vermiş olan bu büyük ve muhteşem müesseseye sahip olmaktan gururluyuz." diyen Demirel, sözlerini şöyle sürdürdü :

"Millet egemenliğinin tek ve yalın varlığı, milletin, bu çatının altında kendi arzu ve iradesi doğrultusunda temsil edilmesidir. Başka bir şekli de yoktur. Bu temsil zedelenmişse, millî egemenlik zedelenmiştir. millî egemenlik zedelenmişse, cumhuriyet zedelenmiştir. cumhuriyetin, cumhuriyet olma niteliği zedelenmiştir. Bu çatının altında kullanılan ve kullanılması, gereken, sadece milletin iradesidir, onun emanetidir. Bunlar devredilebileceği veya terk edilebileceği sanılan şahsî haklar değil, milletin verdiği emir ve görevlerdir.

Millet egemenliği, yani, 'kişi' nin 'devlet' içerisindeki varlığı, yalnız 'cumhuriyet'in ve demokratik meşruyetin temelini sağlamakla kalmaz, devletin ve toplumun da gücünün kaynağını teşkil eder. Kişi, devletin-

de söz sahibi olduğu oranda onu sever ve ona sahip çıkar. Demokrasinin erdemi de buradadır. Toplum ve devleti güçlü yapan ana unsur da budur. Bugün artık, 'çoğulcu demokrasi' çağın toplumunu ve akımını karşılamaya yetmemektedir.

Demokrasinin yeni ve çağdaş boyutu 'katılımcılık' dır. Çoğulculuk bir yerde, yığinsal, statik bir durum anlatır. Oysa, 'katılımcılık' aktif ve dinamik bir olayın ifadesidir. Çağın dinimiz, demokrasiyi de canlı bir organizma gibi, yaşayan bir varlık haline getirmiştir. Katılımcı demokraside toplum, -Tabii ki, kurallar sistemi ve uyumu içerisinde olmak kaydı ile- artık devleti ile birlikte yaşar. Bugünkü katılımcı demokrasi anlayışında, 'şahıs ve zümre hâkimiyeti' ve hatta bunun hevesleri dahi çağdışı kalmış ilkel düşüncelerdir. Bütün güç ve marifeti kendisinde sanan kafaların çağın demokrasisinde artık yeri kalmamıştır.

Sivillik bir ruh ve kafa yapısıdır. Ara rejimlerin alışkanlıklarından ve ruh yapısından kurtulup gerçek bir demokrasi ve hukuk kültürüne kavuşmak ve onu inanarak yaşamak lazımdır. Aksi, çağdışıdır. Demokraside tek adamlık yoktur. Demokrasi de, çağdaş hukuk da tek adamı ve tek adamlığı reddeder. Tek adamlık heveslerini doğuran da, yine bir müessesenin içerisinde temsil durumunun bozulmuş olmasıdır. Arkalarında milletin olmadığını veya kalmadığını gören insanlar, bir yere dayanmak ihtiyacı ile tek adama sığınma yanlısına

yönelirler, oysa, bu yanlış ne kendilerini, ne de kaderlerini bağladıkları tek adamı kurtarmaya yeter. İsrar edildikçe batılır."

MACAR PARLAMENTER

TBMM Genel Kurulu'nun özel gündemli toplantısında son konuşmayı konuk parlamenterler adına **Macar Sosyal Güvenlik Bakanı Yardımcısı Dr. Andras Kelemen** yaptı.

Kendisini "Türk tarihinin ve medeniyetinin bir aşığı" olarak niteleyen konuk parlamenter Kelemen şöyle konuştu :

"Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi'nin, 71 yıl gibi uzun bir geçmişi, hem bizlere, hem Türk Milletine hem de tüm dünya milletlerine, Türkiye Cumhuriyetinde demokrasinin gelişmesi yolunda elde edilen büyük başarıyı sergilemektedir. Türkiye Cumhuriyeti hayli uzun bir yol katetmiştir. Bir zamanlar Türkiye, 'Avrupa'nın hasta adamı' olarak nitelendirilirdi ve türlü zorluklardan geçerek buralara geldi. Ancak Türk Milletinin büyük önderi Kemal Atatürk tarafından getirilen tarihsel değişimlerden sonra, Türkiye modern bir devlet kurma yoluna girmiş, modern ve demokratik bir toplum kurmakta başarılı olmuştur. Aradan geçen 70 yıl, gerçekten çeşitli meyveler vermiştir. Türkiye, bugün artık dünyanın en hızlı gelişen ülkelerinden biri olarak başarısını kanıtlamıştır. Türkiye, tüm barışsever ülkeler yönünden gerçekten güvenilir bir taraf olduğunu ortaya koymuş ve dünyanın demokratik toplumlarının üzerine titrediği tüm değerleri onlarla paylaşmıştır. Tabiatıyla bütün bu gelişmeler, ancak demokrasiye geçiş ile mümkündü. Sizlerin bu yeni politik mekanizmayı kurma ve

ekonomiyi yeniden yapılandırma yolunda göstermiş olduğunuz başarılar, sizin bu 71 yılda karşınıza çıkan zorluklara benzer durumları yaşamakta olan ülkeler için çok değerli bir örnek teşkil etmektedir."

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fahrettin Kurt İstifa Etti

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fahrettin Kurt 30 Nisan günü görevinden istifa etti.

Fahrettin Kurt'un yerine Erzurum Milletvekili Togay Gemalmaz atandı.

30 NİSAN 1991'DE MİLLETVEKİLİ DAĞILIMI

ANAP	276
SHP	82
DYP	60
HEP	11
SBP	4
DMP	2
ANADOLU PAR. (AP)	2
BAĞIMSIZ	2
BOŞ	11

Nisan ayında TBMM'deki milletvekili dağılımında değişiklik olmadı.

TBMM Başkanı Erdem, Atatürk'ün Makam Koltuğunu Birinci Meclis Binasına gönderdi

TBMM Başkanı Kaya Erdem, bugüne kadar Meclis başkanlarının kullandığı Atatürk'e ait makam koltuğunu birinci Meclis binasına gönderdi.

Atatürk'ün birinci Meclis binasında makam koltuğu olarak kullandığı koltuk daha son-

raki Meclis başkanlığı tarafından da makam koltuğu olarak kullanılıyordu. TBMM Başkanı Kaya Erdem söz konusu koltuğu birinci Meclis binasına göndererek, ait olduğu Riyaset Divanı (Bakanlar Kurulu) odasındaki yerini almasını sağladı.

İK HAFTASINDAN... MİLLÎ EGEMENLİK HAFTASINDA

TBMM Başkanvekili ve Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı Halim Aras'ın basın toplantısı...

Millî Egemenlik Haftası Kütahya'da açıldı. TBMM Başkanı Kaya Erdem burada Millî Egemenlik Sempozyumu ile okul ve sergi açılışlarına katıldı..

MİLLÎ EGEMENLİK HAFTASINDAN... MİLLÎ EGEMENLİK

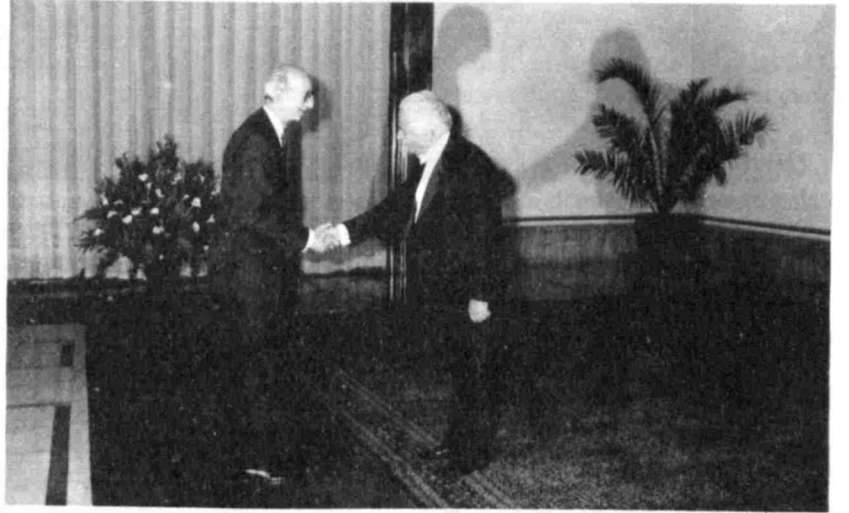
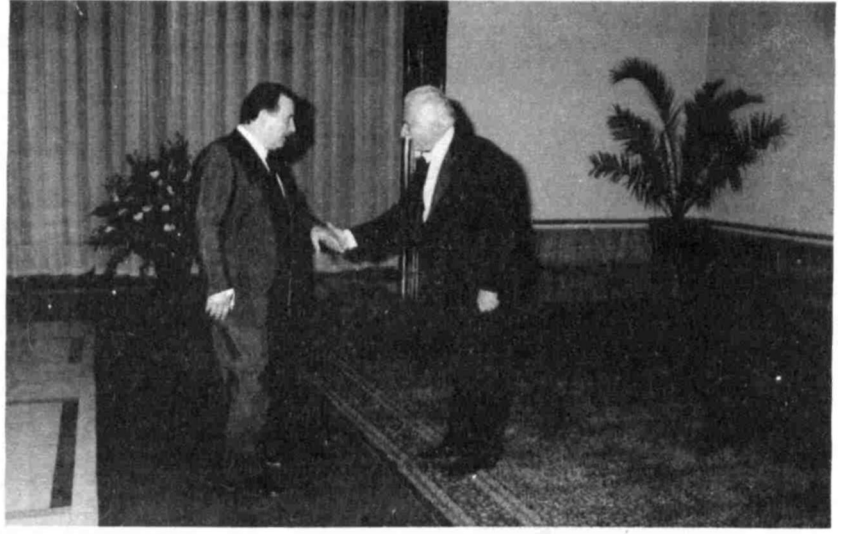
23 NİSAN — Anıtkabir'de tören...

Birinci Meclis Binasında tören...

K HAFTASINDAN... MİLLÎ EGEMENLİK HAFTASINDA

ünde tören...

TBMM Başkanı Erdem kutlamaları kabul ederken...

MİLLÎ EGEMENLİK HAFTASINDAN... MİLLÎ EGEMENLİK

Meclis Başkanı Erdem, 23 Nisan akşamı TBMM'de resmî kabul verdi...

TBMM Başkanı Erdem'in Millî Eğitim Bakanı Akyol'u ve öğrencileri kabulü...

NİSAN AYINDA ÇIKAN KANUNLAR

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Dört Ek Madde Eklenmesi ve Bir Ek Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun

Kanun No. : 3708

Kabul Tarihi : 3.4.1991

Bu Kanun;

Yükseköğretim kurumları; üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları ile uygulama ve araştırma merkezleri olup, Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip olduğu,

Üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunlar içindeki fakülte, enstitü ve yüksekokulların kanunla kurulacağı ve bunların genel bütçeye dahil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler ve istisnalardan yararlanacağı,

Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarına kanunla üniversite adı verilebileceği, bu kurumlardan eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini en az iki eğitim-öğretim yılı sürdürmüş olanlara kanunda belirtilen esaslara göre kendi bütçesinde öngörülen miktarın % 45'ini geçmemek kaydıyla her yıl devlet yardımı yapılabileceği,

Kanunda belirtilen şartlar yerine getirilmek kaydıyla uygun görülen üniversitelere özel statü verilebileceği,

Özel statü verilen üniversitelerdeki öğretim elemanları ve diğer personelin diledikleri takdirde, eski statülerinde veya sözleşmeli veya T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirileceği,

Hacettepe'ye bağlı Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Tıp Merkezi ve üniversite vakıflarınca kurulan üniversiteye "Bilkent Üniversitesi" adı verildiği,

Bezm-i Alem Valide Sultan mazbut vakfı tarafından kurulan yükseköğretim kurumuna Bezm-i Alem Üniversitesi adı verildiği,

Hükümlerini içermektedir.

• • •

4792 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 17 nci Maddesine İki Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun

Kanun No. : 3709

Kabul Tarihi : 4.4.1991

Bu Kanun;

Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesisleri işletme gelirlerinden; sağlık tesislerinde fiilen görev yapan kadrolu personele; bir yılda alacakları aylık (ek gösterge dahil) yan ödeme ve tazminat tutarının % 100'ünü aşmamak üzere ek ödeme yapılabileceği hükmünü içermektedir.

• • •

3186 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

Kanun No. : 3710

Kabul Tarihi : 4.4.1991

Bu Kanun;

Üreticilerin tarım satış kooperatiflerine ödedikleri sermaye paylarının, çıkma ve çıkarılma hallerine bağlı olarak iadesi sırasında, sermaye payının ürüne endekslenerek hesaplanması sonucu üreticiler açısından

GENEL KURUL

ortaya çıkan kazançların gelir vergisinden istisna edileceği,

Tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin sermayesinin en az % 51'ine sahip oldukları şirketlerin kuruluş, tescil, hisse senedi çıkarma işlemleri ile adı geçen kooperatif ve birliklerin bu şirketlerdeki hisselerinin yukarıda belirtilen kişi ve kuruluşlara satışı veya devri işlemleri 2499 sayılı Kanunun 28 inci maddesindeki kesintiler ile her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu,

Hükmünü içermektedir.

• • •

8.1.1985 Tarihli ve 3143 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No. : 3711

Kabul Tarihi : 4.4.1991

Bu Kanun;

Organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerini, mevcut ise imar planlarına uygun olarak planlamak, küçük sanayi sitelerinin alt yapılarının tamamını, üst yapılarının ise % 70 ine kadar olan kısmını kredi ile desteklemek, organize sanayi bölgelerini kredilendirmek,

Hükmünü içermektedir.

• • •

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye - Suriye Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No. : 3712

Kabul Tarihi : 10.4.1991

Bu kanunla,

Düşürülen uçakta hayatlarını kaybeden 5 görevlinin geride kalan ailelerine tazminat ödenmesi hükmü getirilmektedir.

• • •

Terörle Mücadele Kanunu

Kanun No. : 3713

Kabul Tarihi : 12.4.1991

Bu Kanun;

Terörün tarifini yaparak, maddede sayılan suçları işleyen kişilerin terör suçlusu sayılacağı,

3 ve 4 üncü maddelerde yazılı suçları bu kanunun yayımından sonra işleyenler hakkında ilgili kanunlara göre tayin edilecek cezaların yarı oranında artırılarak hükmolunacağı,

Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla örgüt kurmak ve bu örgütlerin propogandalarını yapmak, her ne suretle olursa olsun yardım etmek fiillerinin cezalandırılacağı,

Bu kanun kapsamına giren suçlara devlet güvenlik mahkemelerinde bakılacağı,

Sanık ve müdahilin en fazla 3 avukat tarafından temsil edileceği,

Cezaların infazı ve şartla salıverilmenin yeniden düzenlendiği,

Bu kanun kapsamına giren suç faillerinin yakalanabilmesine yardımcı olanların ödüllendirilmeleri, korunmaları ve memur ve kamu görevlilerinden görevlerini ifa ederken veya sıfatları kalkmış olsa bile malul olanlara veya aylığa müstehak dul ve yetimlerine aylık bağlanacağı,

8.4.1991 tarihine kadar işlenen suçlar sebebiyle verilen ölüm cezalarının yerine getirilmeyeceği,

Kanunda belirtilen süreleri doldurmuş ve hükümlülük süresini bu kanunda belirtilen şart ve şekilde tamamlamış olanların şartla salıverileceği,

GENEL KURUL

Hükümlerini içermektedir.

Ayrıca bu kanunla;

2 sayılı Hiyaneti Vatanîye Kanunu,

6187 sayılı Vicdan ve Toplama Hürriyetlerinin Korunması Hakkında Kanun,

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddeleri,

2908 sayılı Dernekler Kanununun 5 inci maddesinin 7 ve 8 numaralı bentleri ile 6 ncı maddesinin 2 numaralı bendi,

2932 sayılı Türkçeden Başka Dillerle Yapılacak Yayınlar Hakkında Kanun,

Yürürlükten kaldırılmaktadır.

GÜNDEM DIŞI

2 Nisan 1991 (101. birleşim)

• Amasya Milletvekili Kazım Ulusoy'un, Bağ-Kur sigortalı ve emeklilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşmasına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut yanıt verdi.

• Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz, esnaf ve sanatkarlarımız ile serbest meslek mensuplarının sorunları ve vergi ödemelerine ilişkin gündem dışı konuşma yaptı.

3 Nisan 1991 (102. birleşim)

• İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık, yeni kurulmuş olan komisyonun çalışmalarına ve Kuzey Irak'taki son gelişmelere,

• Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz, Kuzey Irak'ta cereyan eden olaylara ilişkin birer konuşma yaptılar.

• Dışişleri Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin, Kuzey Irak'ta cereyan eden olaylara ilişkin olarak yapılan konuşmalara yanıt verdi.

• SHP Grup Başkanvekili Hasan Fehmi Güneş, Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz'ın, gündem dışı konuşmasında partisine ve genel başkanına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

10 Nisan 1991 (105. birleşim)

• Bursa Milletvekili Fehmi Işıklar, Körfez savaşı sonrası Kuzey Irak'ta yaşanan olaylar ve bu-

na bağlı son gelişmelere ilişkin konuştu.

24 Nisan 1991 (108. birleşim)

• Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu, maden işçilerinin sorunlarına ve devam eden THY grevine,

• Manisa Milletvekili Hasan Zengin, tarımda çalışanlar ileütün, pamuk ve üzüm üreticilerinin sorunlarına,

• İzmir Milletvekili Kemal Anadol, 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kutlanması, Terörle Mücadele Yasası ve bir süre önce imzalanan Paris Şartı'na ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

30 Nisan 1991 (110. birleşim)

• Amasya Milletvekili Hasan Adnan Tütkün, Dışişleri Komisyonu heyetinin İngiltere'deki temas ve izlenimlerine,

• Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu da, Elbistan İlçesi Karahasanoğlu Köyünde ve yurdun muhtelif yerlerinde meydana gelen terör olaylarına ilişkin gündem dışı konuşma yaptılar.

GENSORU

9 Nisan 1991 (104. birleşim)

• Isparta Milletvekili Süleyman Demirel ve 23 arkadaşının, uyguladıkları yanlış politikalar sonucunda Türk tarımını ve Türk çiftçisini aşılması gittikçe imkânsızlaşan bir darboğazın içine soktukları iddiasıyla Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi reddedildi.

30 Nisan 1991 (110. birleşim)

• Kütahya Milletvekili H. Cavit Erdemir ve 22 arkadaşının, yanlış politika ve tatbikatları ile Bağ-Kur'u iflasa sürüklediği ve işlevini yapamaz hale getirdiği iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergeleri, yapılan öngörüşmelerden sonra reddedildi.

MECLİS SORUŞTURMASI

9 Nisan 1991 (104. birleşim)

• Tunceli Milletvekili Kamer Genç ve 47 arkadaşının, kamu kurumlarına ait yabancı menşeli taşıtları, ekonomik ömürlerini doldurmadan toplatarak sattığı ve bu eylemi 237 sayılı Taşıt Kanununun 16 ncı maddesine uyduğu iddiasıyla Maliye ve Gümrük Bakanı Adnan Kahveci hakkında Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi reddedildi.

MECLİS ARAŞTIRMASI

9 Nisan 1991 (104. birleşim)

• İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 13 arkadaşının, Sağlık Bakanlığında yapıldığı iddia olunan kadrolaşma hareketinin boyutlarını ve bu uygulamanın insan sağlığının korunması ve gelişimi üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi reddedildi.

SANAYİ TEKNOLOJİ VE TİCARET KOMİSYONU

Nisan ayı içinde bir kez toplanan komisyon Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısını görüşerek kabul etti.

BAYINDIRLIK İMAR ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

Komisyon bu ay içinde bir kez toplanarak aşağıdaki yasa tekliflerini görüştü.

- Konya Milletvekili Mustafa Dinç ve 4 Arkadaşının, Posta Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında 22.12.1941 Tarih ve 4157 Sayılı Kanunun Birinci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi kabul edilirken,

- Edirne Milletvekili Erdal Kalkan ve 12 Arkadaşının 2954 Sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Yasasının 4 üncü Maddesi (A) Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Yasa Teklifi reddedildi.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU

Komisyon bu ay içinde bir kez toplanarak,

- İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 3 Arkadaşının 403 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa İki Fıkra ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununa Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifini,

- İzmir Milletvekili Birgen Keleş ve 8 Arkadaşının, 403 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu ile 1111 Sayılı Askerlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifini,

- Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun 21.6.1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifini,

- İstanbul Milletvekili Safa Giray ve 12 Arkadaşının 2555 Sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun 49. Maddesinin 4 üncü Fıkrasının değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifini kabul etti.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

Komisyon nisan ayı içinde 37 Kanun Hükümünde Kararnameyi görüşerek kabul etti.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

Komisyon nisan ayı içinde iki kez toplanarak aşağıdaki teklif ve tasarıları görüştü.

- Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, İl Genel Meclisi Üyeleri, Belediye Meclisi Üyeleri ve Belediye Encümen Üyelerine Silah Taşıma Vesikası Verilmesi için 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile,

- Ankara Milletvekili Erol Ağagil ve 16 Arkadaşının, 4325 Sayılı Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanunun 12. Maddesine İki Yeni Fıkra Eklenmesine ve E Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi reddedildi.

- Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Yasa Teklifi,

- Bazı Kurum ve Kuruluşların Kurunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı,

- Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı kabul edildi.

TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

Komisyon bu ay içinde iki kez toplanarak aşağıdaki tasarıları kabul etti.

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı,

- Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı.

ADALET KOMİSYONU

Adalet Komisyonunun nisan ayı içindeki toplantılarında,

- Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

- Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sakallıoğlu'nun 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa Ekli (1) ve (2) Sayılı Cetvellerin "Birinci Sınıf Ayrılmış" Bölümlerinin Sonuna Bir Cümle Eklenmesine Dair Kanun Teklifleri

- Terörle Mücadele Kanunu Tasarısı görüşülerek kabul edildi.

PAMUK ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon nisan ayı içinde de araştırmalarına devam ederek,

- Tekstil İhracatçıları Birlikleri,
- Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı,

- D.P.T. Müsteşarlığı,
- İstanbul Giyim Sanayicileri Derneği,

- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,
- İhracatçılar Birliği
- Tekstil Sektöründen Ceytaş-Sanko-Trakya İplik-Bişaş-Söktaş-Aydın Tekstil-Sümerbank,

- T. Tic. Sanayi, Deniz Tic. Odaları ve Tic. Bors. Birliği'nden bilgi aldı.

TBMM Başkanlığına Nisan ayında gelen tasarı, teklif ve önergeler

TASARI

- Terörle Mücadele Kanunu Tasarısı (Adalet Komisyonu)
- Terörle Mücadele Fonu Kurulmasına Dair Kanun Tasarısı (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları)

TEKLİF

- Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu ve Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, Kat Mülkiyeti Kanunu'na 2814 Sayılı Kanun ile Eklenen Ek 2 nci Maddenin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi (Adalet Komisyonu)
- İzmir Milletvekili Işıl Saygın'ın, Emekli Sandığı Kanununun 32 nci Maddesine Üç Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonu)
- İzmir Milletvekili Işıl Saygın ve 3 Arkadaşının, Turizmi Teşvik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 3 Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe Komisyonları)
- Balıkesir Milletvekili A. Edip Uğur ve 31 Arkadaşının, Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonu)
- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Uncu'nun, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanuna 1 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Millî Eğitim ve Plan ve Bütçe Komisyonları)
- Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu ve 4 Arkadaşının, Emekli Sandığı Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonu)

• Malatya Milletvekili M. Bülent Çaparoğlu ve 4 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 30 uncu Maddesinin (b) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (Millî Eğitim ve Plan ve Bütçe Komisyonları)

• Ankara Milletvekili Rıza Yılmaz'ın, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların Sosyal Sigortalar Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu)

• İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 122 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu)

• Eskişehir Milletvekili Zeki Ünal'ın, Verimliğini Kaybetmiş Mera Alanlarının Çiftçilere Dağıtımı ile İlgili Kanun Teklifi (Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu)

• İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 uncu Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (Adalet Komisyonu)

• Hatay Milletvekili Ali Uyar'ın, Yükseköğretim Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Millî Eğitim Komisyonu)

• Kocaeli Milletvekili Abdülhalim Aras ile İstanbul Milletvekili M. Necat Eldem'in, Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu)

• İzmir Milletvekili Neccar Türkcan ve 13 Arkadaşının, Esnaf ve Sanatkar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları)

• İstanbul Milletvekili Cevdet

Akçalı'nın, Kâr Gayesi Gütmeyen Dernek ve Vakıflara Arsa Tahsis Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonu)

• İzmir Milletvekili Kemal Anadol ve 3 Arkadaşının 2429 Sayılı Yasanın 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi (İçişleri Komisyonu)

GENSORU

• Isparta Milletvekili Süleyman Demirel ve 21 arkadaşının, uyguladıkları yanlış politikalar sonucunda Türk tarımını ve Türk çiftçisini aşılması gittikçe imkansızlaşan bir darboğazın içine soktukları iddiasıyla Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi.

• Kütahya Milletvekili H. Cavit Erdemir ve 19 arkadaşının, yanlış politika ve tatbikatları ile Bağ-Kur'u iflasa sürüklediği ve işlevini yapamaz hale getirdiği iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut Hakkında gensoru açılması önergesi.

MECLİS ARAŞTIRMASI

• İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 11 arkadaşının, Türk Kadınına Tanıtma ve Güçlendirme Vakfının hangi faaliyetlerde bulunduğunu, hangi uluslararası ihale ve anlaşmalardan pay aldığını, kimlerden ne kadar bağış topladığını, bağış yapanlar ve Vakfın kurucu ve yöneticileri ile bunların eş ve çocuklarının resmi kurum ve kuruluşlardan aldıkları iş, ihale ve kredileri tespit etmek amacıyla meclis araştırması açılması önergesi

• Hatay Milletvekili Ali Uyar ve 11 arkadaşının, üreticilerin elinden

(Devamı 16. Sayfada)

Türk Parlamenterler Birliği ile Basın Konseyi'nin düzenlediği

Anayasada Son Değişiklik Önerileri Sempozyumu Meclis'te yapıldı

Türk Parlamenterler Birliği ile Basın Konseyi'nin düzenlediği "Anayasada Son Değişiklik Önerileri Sempozyumu"nun birinci oturumu 24 Nisan günü TBMM'de yapıldı. Sempozyumda milletvekilleri ve bilim adamları yürürlükteki anayasa ile ilgili görüşlerini ve bundan sonra yapılmasını istedikleri değişiklikleri açıkladılar.

Sempozyumun açış konuşmasını yapan Parlamenterler Birliği Genel Başkanı Hasan Korkmazcan, Türkiye'nin ikiyüz yıla yakın süredir anayasa arayışı içinde olduğunu belirterek, "Biz siyasi partilerimizin, kuruluşlarımızın ve tüm kamuoyu odaklarının; insan haklarına dayalı, demokratik hukuk devleti ilkesine bağlı, taraf olduğumuz uluslararası belgelerin belirlediği yönetim standartlarına uygun ve çağdaş bir Anayasayı gerçekleştirme amacıyla birleştiklerine yürekten inanıyoruz." dedi.

Anayasa yapılırken, geçmişteki anayasa koyucuların hatalarından kaçınılmasını isteyen Korkmazcan, "Anayasa, geçmişteki ve günümüzdeki uygulamalara takılıp kalan, doğrultusu geçmişe yönelik tepkilere kurban edilmemelidir. Günümüzün politik gerçekleri esas alınarak, çağdaş anayasanın elbirliği ile yapımını sağlayacak demokratik diyalog gecikmeden başlatılmalıdır." dedi.

Meclis'teki siyasi parti gruplarının, anayasa ve temel siyasi yasalarda yeni değişiklikler için bir "Partilerarası Temel Düzenlemeler Komisyonu" kurmalarını da isteyen Hasan Korkmazcan, bu komisyonun,

düzenlemelerin süratle ve geniş katılımı ile gerçekleşmesini sağlayabileceğini vurguladı.

OKTAY EKŞİ

Sempozyumun ikinci açış konuşmasını yapan Basın Konseyi Başkanı Oktay Ekşi de önce Basın Konseyi hakkında bilgi verdi ve Basın Konseyinin Türkiye'deki ilk sivil toplum kuruluşu olduğunu söyledi. Ülkemizde basından başka kendini gönüllü olarak denetleme mekanizmasına sahip hiçbir kesim veya meslek bulunmadığına dikkati çeken Ekşi, daha sonra Basın Konseyi'nin değişiklik önerilerini anlattı.

TBMM BAŞKANI ERDEM

TBMM Başkanı Kaya Erdem de sempozyumda bir konuşma yaparak, bir süredir anayasa değişikliği ile ilgili tartışmaların yoğunlaştığını

hatırlattı. Erdem, "bu tartışmaların memnuniyet verici noktası, Türkiye'nin bütün belli başlı siyasi güçlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin, daha demokratik bir anayasanın gerekliliği konusunda birleşmekte olmasıdır. Türk milletinin özlem ve beklentilerine uygun bir anayasa değişikliğinin gerçekleştirilmesinde siyasi partilerimiz kadar sivil toplumumuzun örgütlenmiş kesimini oluşturan sendikalar, meslek kuruluşları ve derneklere de rol düşmektedir." dedi. Erdem, bu kuruluşların büyük bir kısmının anayasa değişikliği ile ilgili görüşlerini TBMM'ye verdiklerini de bildirdi.

ADALET BAKANI

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu da sempozyumda yaptığı konuşmada, bakanlık olarak anayasa yapma konusunda çok yetkin bir noktada olmadıklarını belirtti. Anayasanın hükümet tasarısı şeklinde değil milletvekillerce imzalanmış bir teklif şeklinde gerçekleşeceğini kaydeden Sungurlu, "Bu itibarla mesele, parlamento çatısı altında, siyasi partilerin yönetimleri ve gruplarının uzlaşması ile sağlanması lazım gelen bir çalışmadır." dedi. Sungurlu, Adalet Bakanlığı olarak bu konuda hukukî yardımda bulunmak, hazırlık yapmak ve üzerinde tartışılacak metinler hazırlamakla kendilerini görevli addettiklerini söyledi.

YASİN BOZKURT

ANAP Grup Başkanvekillerinden Yasin Bozkurt, partisinin görüş-

lerini dile getirdiği konuşmasında şöyle dedi :

"Biz Anavatan Partisi olarak, Anayasa değişikliklerine ilişkin görüşlerimizi çeşitli platformlarda dile getirmiş, sivil toplum esasına dayanmayan, uzlaşma zemininde hazırlanmamış tepki anayasalarının toplu- mun bünyesine uygun düşmeyeceğini her vesile ile izah edip savun- gelmişizdir. Bugün de aynı düşünce- de olduğumuzu belirtirken, diğer partilerin de bir mutabakat anayasa- sının gerekliliği fikrini benimsemiş ol- malarını memnuniyetle karşıladığımızı ifade etmek istiyorum. Bize göre yeni anayasa, herşeyden önce yal- nızca anayasada yer alması gereken hükümlere yer vermelidir. Anayasal değerde olmayan düzenlemeler ya- salara bırakılmalıdır. Yani kısa bir anayasadan yanayız. Anayasaların kısalığı, demokratik laik bir hukuk devletinin gereklerini öngörmekten vazgeçmek anlamına gelmez. Biz, Anavatan Partisi olarak kısa ve öz, ancak uzlaşmacı bir anayasaya ihti- yaç olduğunu söylüyoruz. Nelerin yapılabileceğini belirleyen yasakçı bir anayasa yerine, neler yapamaya- cağımızı öngören dinamik bir anaya- sa istiyoruz."

HASAN FEHİMİ GÜNEŞ

SHP Grup Başkanvekili Hasan Fehmi Güneş ise 1982 Anayasası hakkındaki görüşlerini açıklayarak başladığı konuşmasında, "Yeni ana- yasa arayışlarının temel nedeni 1982 Anayasasının kendisidir. 1982 Ana- yasası, yapanları tarafından savu- nulmayan, eskiyen bir metin haline dönüşmüştür." dedi. Anayasa tartı- şılırken, toplumun özgürleştirilmesi, örgütlenmesi ve demokratikleşmesi- nin ana amaç olması gerektiğini bel- lirten Güneş, bunun da ancak ana- yasanın tümünden değiştirilmesi ile mümkün olabileceğini savundu. SHP'nin tümüyle yeni bir anayasa istediğini ve bu amaçla tam bir anaya- sa metni hazırladığını söyleyen Ha- san Fehmi Güneş bu metin hakkın- da bilgiler verdi.

YAŞAR TOPÇU

DYP Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Topçu, halkın hür ve serbest iradesiyle seçilecek bir parlamento- nun anayasa değişikliği yapması ge-

rektiğini bildirdi. Konuşmasında ANAP'ı eleştiren ve ANAP'ın anaya- sa değişikliği konusunda net görüş- ler açıklamadığını belirten Yaşar Top- çu, DYP'nin nasıl bir anayasa istedi- ğini ise şöyle açıkladı :

"Egemenliğin kayıtsız ve şart- sız, millete ait olduğu ilkesini güçlen- direcek; insanlığın yüzyıllardır kav- gasını verdiği insan hak ve özgürlük- lerinin teminatı olan kuvvetler ayrılı- ğı ilkesini parlamenter rejim kuralları içinde ve millet egemenliğini Meclis- sin temsil ettiği ilkesini bertaraf et- meden; yargının, yasama ve yürüt- meyi hukuka uygunluk denetimine tabi tutabildiği ve bağımsız olduğu; çoğulcu devlet yapısı ile yetinilme- yip, katılımcı demokrasinin öne çık- tığı; bunun gereği olarak da, halkın iradesi ve eğilimleriyle Meclisteki temsilin uyumunu sağlayıcı yolların ve çarelerin ve özellikle Meclislerin tıkandığı durumlarda, seçim yolları- nın açılabilmesi; merkezi idare ile mahallî idarelerin katılımcılık sağla- yacak şekilde oluşturulup çağdaş öl- çülerde merkezi idarelerin mahallî idareden ayrıldığı bir anayasa yapı- lmalıdır."

BİLİM ADAMLARININ GÖRÜŞLERİ

Parlamentarlerin görüşlerini açıklamalarından sonra bilim adam- ları da anayasa değişikliği konusun- daki düşüncelerini açıkladılar. Söz- lerine 1982 Anayasasını eleştirerek başlayan Prof. Dr. Çetin Özek, "Bu anayasa, hukuk devletini suçlayarak

işbaşına gelen bir askeri darbe so- nucunda hazırlanmış ve askeri dar- beleri meşrulaştıran bir anayasadır." dedi. Özek, aslında kişileri devlete karşı değil, devleti kişilere karşı sı- nırlayıcı, siyasal iktidarı sınırlandırıcı bir anayasa yapılması gerektiğini savundu.

Prof. Dr. Bakır Çağlar ise Türk- iye'nin altına imza attığı pek çok ulus- lulararası sözleşme olduğunu hatırla- tarak, bunların da bir anayasa oldu- ğunu, anayasa arayışları sırasında bu sözleşmelerle üstlenilen sorum- luluklara da dikkat edilmesi gerekti- ğini anlattı.

Prof. Dr. Nurkut İnan da yaptığı konuşmada Cumhurbaşkanlığı ma- kamının kaldırılmasını istedi. Anado- lu halkının tek bir liderin peşinden gitme alışkanlığı içinde olduğunu, ancak halkın bu tek tek kişilere bel bağlama adetinden eğitim yoluyla vazgeçirilmesi gerektiğini savunan İnan, bunun için yapılacak ilk işin Cumhurbaşkanlığı makamını kaldır- mak olduğunu belirtti. İnan, Cumhur- başkanının bazı merasimsel görev- lerinin TBMM Başkanı tarafından yürütülebileceğini söyledi. Prof. Dr. İnan, "Bunun dışında Meclise ve hal- ka karşı yüzde yüz sorumlu bir baş- bakan ve onun yönettiği bir hükümet ve yine bu hükümeti ve başbakanı denetleyen bir parlamento olacak." dedi.

Türk Parlamentarler Birliği ve Basın Konseyi'nce düzenlenen se- mpoziumun ikinci bölümü 11 Mayıs günü İstanbul'da yapılacak.

Meclis'te bazı yöneticiler değişti

Geçtiğimiz ay içerisinde TBMM İdarî Teşkilatındaki bazı müdürlüklerde görev değişiklikleri oldu.

Parlamentar Hizmetleri Müdürü Şenol Kaya ile Bütçe Müdürü B. Murat Şen Başkanlık Müşavirliğine, Personel ve Özlük İşleri Müdürü M. İhsan Okan Başkanlık Başmüsavirliğine atandılar.

Parlamentar Hizmetleri Müdürlüğüne Genel Sekreterlik İdarî Şube Müdürü Emin Feray, Bütçe Müdürlüğüne Bütçe Müdür Yardımcısı Muzafer Birben, Personel ve Özlük İşleri Müdürlüğüne de Erol Yurtlu getirildiler.

Kütüphane Müdürü Hilmi Çelik (IFLA) üyeliğine seçildi

Kütüphane Dokümantasyon ve Tercüme Müdürü Hilmi Çelik Uluslararası Kütüphaneciler Federasyonu (IFLA) Parlamento Kütüphaneleri Seksiyonu Daimi Komite Üyeliğine seçildi.

1964 yılında Ankara Üniversitesinden mezun olan ve ABD'de eğitim gören Çelik, 1978 yılından bu yana TBMM'de Kütüphane Dokümantasyon ve Tercüme Müdürü olarak görev yapıyor.

ÖNERGELER

(Baştarafı 13. Sayfada)

yok pahasına çıkan ürünlerin tüketicilere fahiş fiyatlarla yansımalarının nedenlerini tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılması önergesi

GENEL GÖRÜŞME

• Samsun Milletvekili İrfan Demiralp ve 12 arkadaşının, Cumhurbaşkanlığı Turgut Özal'ın "acil para yardımı" ve "stratejik işbirliği" konularında ABD Başkanı Bush ile yaptığı ikili görüşmeler konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi.

• İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 12 arkadaşının, Kuzey Irak'tan Türkiye-Irak sınırına göç eden Iraklılarla ilgili olarak alınan ve alınacak olan önlemler konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergeleri.

SORU

Nisan ayında TBMM Başkanlığına 21 adet sözlü 46 yazılı soru önergesi geldi.

ATANANLAR

• Candaş Bakır 1.4.1991'de Başkanlık Özel Müşaviri olarak göreve başladı.

• 5.4.1991'de Ayşegül Dorak Kreş ve Gündüz Bakımevi'ne Sosyal Çalışmacı, Necmettin Çetin Ulaştırma Şube Müdürlüğü'ne şoför, Bilgin Saygılı Genel Sekreterlik İdarî Şube Müdürlüğü'ne memur olarak atandılar.

• 8.4.1991'de Emine Tunalı Başkanlık Özel Müşaviri, Hüseyin Yıldırım Ulaştırma Şube Müdürlüğü'nde şoför olarak göreve başladılar.

• 12.4.1991'de, Kazım Yıldırım Mal Saymanlığı'na memur, Meral Ağacık Personel ve Muhasebe Daire Başkanlığı İdarî Şube Müdürlüğü'ne daktilo, Makbule Türkkan aynı müdürlüğe sekreter-daktilo, Reyhan Dalbu-

dak Saymanlık Müdürlüğü'ne memur, Emin Batman Ulaştırma Şube Müdürlüğü'ne şoför, A. Füsün Yüksel Personel ve Özlük İşleri Müdürlüğü'ne sekreter-daktilo, Özcan İpek Ulaştırma Şube Müdürlüğü'ne şoför olarak atandılar.

• Mualla Bozdoğan 30.4.1991'de Personel ve Özlük İşleri Müdürlüğü'nde sekreter-daktilo olarak göreve başladı.

Arkadaşlarımıza yeni görevlerinde başarılar diliyoruz.

KAYBIMIZ

• İç Hizmetler Müdürlüğü'nde görevli Bilal Aygür, 30 Nisan günü görevi başında geçirdiği elim bir kaza sonucu hayatını kaybetti. Arkadaşımıza tanrıdan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

TBMM

Aylık Bülten

Nisan 1991 Sayı: 8

Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Yayın Koordinatörü
Arif BİGEÇ

Yayın Sorumlusu
Tülay ŞAKRAKER

Yayına Hazırlayanlar
Nural AKSEKİ
Sema ÖNDÜR

Fotoğraf
Abdullah KARAKUŞ
Orhan AYDEMİR

Dizgi — Grafik
Ömer AYDOS — Halil YILMAZ

Montaj
Ertan Uğur

Yayın adresi
Basın ve Halkla İlişkiler Md.lüğü
Telefonlar
420 69 01 - 420 69 06

TBMM Basımevi Ofset Tesislerinde
hazırlanmış ve basılmıştır.